

ความต้องการจำเป็นและปัญหาด้านสื่อเพื่อการฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจ

นาย พิชัย ทองดีเลิศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-143-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018237

116192295

NEEDS AND PROBLEMS CONCERNING MEDIA FOR TRAINING
OF PUBLIC ENTERPRISES

Mr. Pichai Tongdeelters

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Audio-Visual Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-143-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความต้องการจำเป็นและปัญหาด้านสื่อเพื่อการฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจ

โดย

นาย พิชัย ทองดีเลิศ

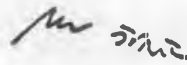
ภาควิชา

โสตทัศนศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

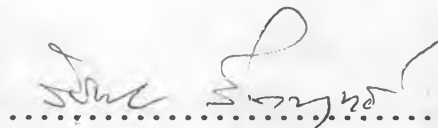
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง

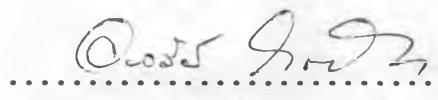
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

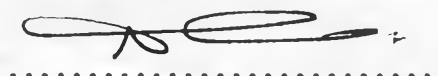

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วิรุฬห์ ลีลาพฤกษ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมเชาวั เนตรประเสริฐ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกวี รอดโพธิ์ทอง)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุกัญญา นิมานันท์)

พิชัย ทองคีเลศ : ความต้องการจำเป็นและปัญหาด้านสื่อเพื่อการฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจ
(NEEDS AND PROBLEMS CONCERNING MEDIA FOR TRAINING OF PUBLIC
ENTERPRISES) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง, 173 หน้า.
ISBN 974-581-143-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นและปัญหาด้านสื่อเพื่อ
การฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจ 5 แห่ง กลุ่มตัวอย่างคือ เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม 198 คน บุคลากรที่ปฏิบัติงานใน
หน่วยโสตทัศนูปกรณ์ 98 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ
เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า

1. เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมและบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยโสตทัศนูปกรณ์ เห็นความจำเป็นด้าน
บุคลากรว่าจำเป็นในระดับมากที่สุด 8 ประเด็น 3 อันดับแรกคือ บุคลากรที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์งานสื่อ
มีความรู้ด้านการออกแบบสื่อ และมีความรู้ด้านการผลิตสื่อ
2. ในเรื่องของความต้องการ ทั้งเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม และบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วย
โสตทัศนูปกรณ์ มีความต้องการด้านบุคลากรในระดับมากที่สุดเหมือนกัน 6 ประเด็น ซึ่ง 3 อันดับแรก
สอดคล้องกับประเด็นความจำเป็น
3. จากปัญหาด้านต่าง ๆ พบว่า เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมและบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วย
โสตทัศนูปกรณ์เห็นว่า สิ่งที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก ปานกลาง หรือน้อยทั้งสิ้น ไม่มีปัญหาในระดับมากที่สุด
4. เมื่อเปรียบเทียบความต้องการจำเป็น และปัญหาของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม และบุคลากรที่
ปฏิบัติงานในหน่วยโสตทัศนูปกรณ์ของรัฐวิสาหกิจทั้ง 5 แห่ง สรุปได้ว่า
 - 4.1. เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจประเภทการพาณิชย์กรรมและบริการ มีความ
ต้องการจำเป็น และพบสิ่งที่เป็นปัญหามากกว่าเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจประเภทอื่น
 - 4.2. บุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยโสตทัศนูปกรณ์ของรัฐวิสาหกิจประเภทสถาบันการเงิน
มีความต้องการจำเป็น และพบสิ่งที่เป็นปัญหามากกว่าบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยโสตทัศนูปกรณ์ของ
รัฐวิสาหกิจประเภทอื่น

ภาควิชา.....โสตทัศนศึกษา
สาขาวิชา.....โสตทัศนศึกษา
ปีการศึกษา.....2534

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C243201 : MAJOR AUDIO-VISUAL COMMUNICATIONS

KEY WORD : NEEDS/PROBLEMS/TRAINING/PUBLIC ENTERPRISES

PICHAI TONGDEELERS : NEEDS AND PROBLEMS CONCERNING MEDIA FOR TRAINING OF PUBLIC ENTERPRISES. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. ONJAREE NATAKUATOONG, Ph.D., 173 PP. ISBN 974-581-143-2

The purpose of this research was to determine needs and problems concerning media for training of five public enterprises. The sample consisted of 198 trainers and 98 audio-visual practitioners. Percentages, mean, standard deviations and F-test were used to analyze the data.

The study showed that:

1. The trainers and audio-visual practitioners rate 8 issues of media personnel as the highest necessary. The first three issues were: creativity, knowledgable in designing and production.

2. The specific needs that received the highest rating from the trainers and audio-visual practitioners were 6 issues of media personnel. The first three issues were the same as those rated as the highest necessary.

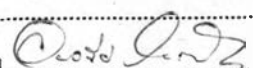
3. From various problems, the trainers and audio-visual practitioners both rated some problems as high, moderate and low. No specific problem was rated as the highest.

4. When comparing needs and problems as perceived by the trainers and audio-visual practitioners of five public enterprises, it could be summarized that:

4.1 The trainers of commerce and service enterprises perceived needs and problems higher than other enterprises.

4.2 The audio-visual practitioners of finance enterprises perceived needs and problems higher than other enterprises.

ภาควิชา โสตทัศนศึกษา
สาขาวิชา โสตทัศนศึกษา
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำให้งานวิจัยเกิดความสมบูรณ์โดยตลอด ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณอย่าง สูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้ให้การชี้แนะให้งาน วิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาช่วยตรวจแบบสอบถาม และ ขอขอบพระคุณ คุณก้องแก้ว วีระประจักษ์ คุณสุภาวดี วงศ์สุวรรณ ที่ได้ให้โอกาสในการทำ วิทยานิพนธ์ จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี ตลอดจนหน่วยงานฝึกอบรมและหน่วยโสตทัศนูปกรณ์ของรัฐวิสาหกิจ ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ เพื่อนและพี่ C2 ทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา ขอขอบคุณ คุณศศิวรรณ ลีลาภทรกุล ที่ได้ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา และสุดท้าย ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อและคุณแม่ ที่ได้ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจตลอดมา

พิชัย ทองดีเลิศ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ

บทที่

1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
คำถามในการวิจัย	7
ขอบเขตในการวิจัย	7
คำจำกัดความในการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	10
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ความหมายของรัฐวิสาหกิจ	11
ประเภทของรัฐวิสาหกิจ	12
วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจไทย	16
ความหมายของการฝักอบรม	18
จุดมุ่งหมายของการฝักอบรม	19
ความสำคัญของการฝักอบรม	20
ระบบการฝักอบรม	20
ประเภทของการฝักอบรม	23
ประโยชน์ของการฝักอบรม	25

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
การฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจ	26
ความหมายของสื่อเพื่อการฝึกอบรม	30
ประเภทของสื่อเพื่อการฝึกอบรม	31
ความสำคัญของสื่อเพื่อการฝึกอบรม	34
การเลือกสื่อเพื่อการฝึกอบรม	37
การผลิตสื่อเพื่อการฝึกอบรม	40
กระบวนการผลิตสื่อเพื่อการฝึกอบรม	41
การใช้สื่อเพื่อการฝึกอบรม	43
เทคนิคและวิธีการบางอย่างในการใช้สื่อเพื่อการฝึกอบรม	44
การจัดเก็บและบำรุงรักษาสื่อเพื่อการฝึกอบรม	45
ประโยชน์ของสื่อเพื่อการฝึกอบรม	46
บุคลากรด้านสื่อเพื่อการฝึกอบรม	48
การพัฒนาบุคลากรด้านสื่อเพื่อการฝึกอบรม	53
อาคารสถานที่ด้านสื่อเพื่อการฝึกอบรม	54
การใช้สื่อเพื่อการฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจ	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57
3. วิธีดำเนินการวิจัย	60
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	60
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	66
การเก็บรวบรวมข้อมูล	69
เกณฑ์การให้คะแนน	69
การวิเคราะห์ข้อมูล	70
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	113
รายการอ้างอิง	142
ภาคผนวก	151
ก. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	152
ข. แบบสอบถามชุดที่ 1	154
ค. แบบสอบถามชุดที่ 2	164
ประวัติผู้เขียน	173

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวน เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม และบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยโสตทัศนอุปกรณ์ของรัฐวิสาหกิจ 34 แห่ง จำแนกตามลักษณะการดำเนินงาน	62
2	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่จัดส่ง ที่ได้รับคืน จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ใช้ได้จริง ของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม	65
3	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่จัดส่ง ที่ได้รับคืน จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ใช้ได้จริง ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยโสตทัศนอุปกรณ์	66
4	แสดงจำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่งในหน่วยงาน และประสบการณ์ในการทำงาน	72
5	แสดงจำนวนและร้อยละของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยโสตทัศนอุปกรณ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่งในหน่วยงาน และประสบการณ์ในการทำงาน	74
6	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความจำเป็นด้าน บุคลากร อาคารสถานที่ การเลือก และการผลิตสื่อเพื่อการฝึกอบรม ของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมตามประเภทรัฐวิสาหกิจ	76

สารบัญตาราง(ต่อ)

- 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน และ การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความต้องการด้าน บุคลากร อาคารสถานที่ การเลือก และการผลิตสื่อเพื่อการฝึกอบรม ของเจ้าหน้าที่ ฝึกอบรมตามประเภทรัฐวิสาหกิจ 81
- 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน และ การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับปัญหาด้าน บุคลากร อาคาร สถานที่ การเลือก การผลิต และการใช้สื่อเพื่อการฝึกอบรม ของเจ้าหน้าที่ ฝึกอบรมตามประเภทรัฐวิสาหกิจ 86
- 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน และ การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความจำเป็นด้าน บุคลากร อาคารสถานที่ การผลิตสื่อ และการจัดเก็บบำรุงรักษาเพื่อการฝึกอบรม ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยโสตทัศนูปกรณ์ตามประเภทรัฐวิสาหกิจ 92
- 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน และ การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความต้องการด้าน บุคลากร อาคารสถานที่ การผลิตสื่อ และการจัดเก็บบำรุงรักษาเพื่อการฝึกอบรม ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยโสตทัศนูปกรณ์ตามประเภทรัฐวิสาหกิจ 99
- 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน และ การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับปัญหาด้าน บุคลากร อาคาร สถานที่ การผลิตสื่อ การใช้ และการจัดเก็บบำรุงรักษาเพื่อการฝึกอบรม ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยโสตทัศนูปกรณ์ตามประเภทรัฐวิสาหกิจ 107